

Temat seminarium:
Zmiany w produkcyjnym wykorzystaniu zasobów ziemi rolniczej
w Polsce w latach 1990-2013

Zakres problematyki

Wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju i zmniejszaniem się znaczenia rolnictwa w gospodarce narodowej w wiązce funkcji, jakie pełni ziemia rolnicza coraz większego znaczenia nabierają jej pozaprodukcyjne funkcje, związane przede wszystkim z tworzeniem dóbr publicznych. Jednak podstawową funkcją ziemi rolniczej pozostaje funkcja produkcyjna. W pełnieniu tej funkcji podstawowe znaczenie ma skala (stopień) wykorzystania zasobu ziemi rolniczej do produkcji rolniczej oraz intensywność tej produkcji. Od początku przemian systemowych w Polsce podstawową tendencją była silna dynamika zmniejszania się powierzchni gruntów rolnych w użytkowaniu gospodarstw rolnych i znaczące pogorszenie się stopnia ich wykorzystania w samych gospodarstwach. Na seminarium przedstawiona zostanie analiza produkcyjnego wykorzystania zasobu gruntów rolnych w Polsce od początku zmian systemowych ze szczególnym uwzględnieniem okresu poakcesyjnego. Analiza ta będzie dotyczyła tylko zmian w ujęciu ilościowym, a więc w skali (stopniu) produkcyjnego wykorzystania zasobu ziemi rolnej. Nie będzie więc obejmowała zmian w intensywności tego wykorzystania. W analizie tej przyjęto, że: po pierwsze; produkcyjne wykorzystanie gruntów rolnych realizuje się tylko w gospodarstwach rolnych i po drugie: nie wszystkie grunty rolne będące w użytkowaniu gospodarstw rolnych są wykorzystywane do produkcji rolnej. Do gruntów tych zaliczono grunty rolne będące w użytkowaniu gospodarstw rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz grunty rolne z gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, ale niebędące w kulturze rolnej i pozostające w ugorze. W sytuacji, gdy coraz większy odsetek gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą nie prowadzi chowu zwierząt trawozernych zmniejsza się skala wykorzystania użytków zielonych będących w użytkowaniu tych gospodarstw. Analiza produkcyjnego wykorzystania zasobu gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych będzie prowadzona z uwzględnieniem obszaru gospodarstw i form organizacyjno-prawnych gospodarstw. Analiza będzie oparta przede wszystkim na danych GUS, a w szczególności na danych Powszechnych Spisów Rolnych 1996, 2002 i 2010. Przedstawione zostaną także zmiany w skali produkcyjnego wykorzystania zasobu ziemi rolnej w latach 2010-2013 na podstawie danych reprezentacyjnego badania gospodarstw rolnych osób fizycznych i pełnego badania gospodarstw osób prawnych z 2013 r.